

## **De agape maaltijd**

De tweede ontmoeting in Volgen staat in het teken van de agape maaltijd. In dit artikel vind je wat achtergrondmateriaal hierbij.

### **Maaltijden met Jezus**

Maaltijden waren in de tijd van Jezus de gebruikelijke plek om elkaar te ontmoeten, met elkaar in gesprek te zijn en te vieren. In de evangeliën zien we veel verhalen waarin Jezus eet met de mensen om Hem heen. Gewone mensen, zoals wij: farizeeërs, vrouwen, tollenaars, zondaars, discipelen, grote groepen mensen. (Lukas 7:36-50, 9:16 ev. 10:38-42, 11:37-41, 14:1-14; 22:14-27, Matteus 9:10 ev, 14:13 ev, 15:33 ev, 26:6 ev, Markus 2:15 ev, 6:43 ev, 8:4 ev, 14:3-9, Johannes 12:1-8, 13:1 ev, 21:20 ev). Een aantal keer staat er dat Jezus de zegen of het dankgebed uitsprak en het brood brak. Jezus deed dit zowel tijdens een 'gewone' maaltijd waarin hij het brood met de vijfduizend deelde, tijdens maaltijden met de Emmausgangers en met een aantal discipelen na zijn opstanding, als vlak voor zijn sterven met zijn discipelen. (Luk 9:16, 22:19, 24:30, Markus 14: 22, Matteus 26:26, Johannes 6:11, 21:13).

### **Een voorbeeld van een maaltijd in een van de eerste gemeenten**

1 Korintiërs 11:17 ev. vertelt ons iets over de ontmoetingen van de kerk in Korinthe en de chaos tijdens hun maaltijden. Het lijkt op een maaltijd waarin iedereen iets meeneemt om van te delen. De situatie is alleen zo dat rijken de mogelijkheid hebben om op tijd bij de maaltijd te zijn en alvast starten met wat zij hebben meegebracht, Mensen die later kwamen, slaven of dienstknechten, visten zo achter het net, het eten was op. Daarmee was het geen gezamenlijke maaltijd meer, het ging niet meer om Christus maar het werden bijeenkomsten waar mensen zich richten op hun eigen spiritualiteit en hun eigen sociale privileges.

### **De agape maaltijd**

Het avondmaal, het breken van het brood, de agape maaltijd zijn verschillende namen met verschillende accenten die de christelijke maaltijd praktijken beschrijven. Alleen in Judas 12 wordt het woord agape maaltijd ofwel liefdes maaltijd gebruikt. In Johannes 13:34,35, 15:9-17 lezen we het gesprek aan tafel waarin Jezus de opdracht elkaar lief te hebben duidelijk naar voren haalt. Liefde is het hart van de gemeenschap rond de tafel. Een agape maaltijd is een maaltijd waarin je met elkaar eet, ieder kan zelf wat meebrengen, of een aantal mensen bereiden samen de maaltijd voor. Maar wat is een agape maaltijd meer dan gewoon samen eten?

## Wat zijn de praktijken van de agape-maaltijd?

Laten we eens kijken naar de verschillende praktijken die we rond de maaltijden van Jezus tegenkomen en specifiek naar de laatste maaltijd met de discipelen voor Jezus sterven. Samenvattend komen we dan de volgende praktijken tegen.<sup>1</sup>

1. **Voetwassing: nederigheid.** Johannes 13-17 vertelt van de laatste maaltijd. We lezen daar niet –zoals in de andere evangeliën- van het delen van brood en wijn, we lezen wel over de voetwassing en we krijgen een uitgebreid verslag van de gespreksthema's tijdens die maaltijd. Dienstbaarheid en nederigheid worden uitgedrukt in het wassen van de voeten. Aan tafel gaat het gesprek over liefde en nederigheid.
2. **De gemeenschappelijke maaltijd: liefde.** De start van de maaltijd, de tijd om te eten, te delen, met elkaar in gesprek te zijn. Of op een andere manier gezegd: koinonia, gemeenschap, tijd voor relaties, het hart van de liefdesmaaltijd. Jezus deelde zijn leven op met ons. Zoals wij delen in de overvloed die Christus geeft, mogen wij ook delen met elkaar en de wereld om ons heen. De kerk als lichaam van Christus wordt hier zichtbaar.
3. **Vorbereiding voor het delen van brood en beker: belijdenis.** Hierbij gaat het als eerste om de belijdenis: Jezus is Heer! 1 Kor. 11:27-32 spreekt daarnaast over een andere vorm van belijdenis die gebaseerd is op zelfonderzoek en voorbereiding op het delen van brood en beker. De aanleiding hiervoor is de wanorde in de gemeenschap zoals hierboven beschreven.
4. **De kus: verzoening.** 1 Petrus 5:14. De vredeskus was een normale praktijk in de kerk. Soms gaat de kus samen met de woorden: de vrede van de Heer is met jou! Het druk de verzoening met God en elkaar uit.
5. **Delen van brood en beker: dankbaarheid.** Het danken voor brood en wijn, en daarmee voor het leven wat Jezus geeft. De dankgebeden tijdens de maaltijd. Hier komt ook het woord eucharistie vandaan.
6. **Het gedenken van Jezus: herinneren en volgen.** 'In herinnering aan Mij' zegt Jezus in Lukas 22:19. Die herinnering is meer dan het gedenken aan het lijden en sterven van Jezus. Het gaat daarbij ook om zijn hele leven: de ontmoetingen met mensen, zijn manier van leven, de opstanding. Het betekent ook leven in zijn voetstappen.
7. **Feest in het Koninkrijk:** voorproeven van hoe het zal zijn. Uw Koninkrijk kome! We zijn mensen van hoop die leven vanuit het Koninkrijk van God en

---

<sup>1</sup> Deze praktijken worden beschreven in Stutzman, *Recovering the Love Feast*, ix en uitgewerkt in het hele boek en Kreider, *Given for You*, 89-98 en zijn samengevoegd tot deze 7 praktijken.

weten dat Christus echt aanwezig is in de agape maaltijd en tegelijk uitzien naar zijn komst.

**Om over door te praten:**

1. Welke van de praktijken van de agape-maaltijd zie je op de een of andere manier terug in jullie gemeente leven? Hoe en waar?
2. Welke praktijk mis je in jullie gemeente leven? Denk je dat het zinvol zou zijn om hier op de een of andere manier vorm aan te geven?

**Boekentip:**

- Chester, Tim, *Met Jezus aan tafel*, Franeker, van Wijnen, 2013.
- Paas, Stefan es. *Eten met Jezus- Bijbelstudies over maaltijden in Lucas*, Zoetermeer, Boekencentrum, 2012.

**Bronnen:**

- Hays, Richard B. *First Corinthians*. Westminster John Knox Press, 1997.
- Kreider, Eleanor. *Given for You: a Fresh Look at Communion*. Leicester, England: Inter-Varsity Press, 1998.
- Stutzman, Paul Fike. *Recovering the Love Feast: Broadening Our Eucharistic Celebrations*. Eugene, Or.: Wipf & Stock, 2011.